

**PROGRAM
REGIONALNY**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
WIELKOPOLSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**Wytyczne do sporządzenia Uproszczonego Studium Wykonalności
dla projektów nie generujących przychodu realizowanych w ramach
Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego
na lata 2007-2013
Priorytet III Środowisko przyrodnicze –
Działanie 3.3 Wsparcie ochrony przyrody**

Poznań, czerwiec 2008

Spis treści

1. Streszczenie	5
2. Definicja projektu	5
3. Charakterystyka projektu	6
3.1. Stan aktualny	6
3.2. Identyfikacja problemów.....	6
3.3. Cel/e projektu	6
3.4. Warianty realizacji projektu	7
3.5 Opis projektu	7
3.6. Określenie wskaźników produktu oraz rezultatu projektu	8
3.7. Matryca logiczna projektu.....	10
4. Analiza instytucjonalna i prawna projektu	11
4.1. Opis wdrażania projektu.....	11
4.2. Zarządzanie projektem i trwałość projektu	11
4.3. Kwestie prawne związane z realizacją projektu.....	12
5. Uproszczona analiza finansowa projektu	12
5.1. Metodologia przeprowadzenia uproszczonej analizy finansowej projektu.....	12
5.2. Nakłady finansowe na realizację projektu	12
5.3. Źródła finansowania projektu.....	15
5.4. Kalkulacja kosztów w okresie eksploatacji.....	16
5.5. Trwałość finansowa projektu	17
5.6. Analiza ekonomiczna projektu.....	18
5.7. Analiza ryzyka.....	18
6. Wpływ projektu na środowisko	18
6.1. Wpływ projektu na środowisko w okresie realizacji	18
6.3. Wpływ projektu na środowisko po zakończeniu realizacji.....	19
7. Promocja i informacja	19
8. Spis tabel	19
9. Spis rysunków	19
10. Spis załączników	19

Celem Wytycznych jest ujednoczenie zasad przygotowywania uproszczonego studium wykonalności, w tym metodologii prowadzenia obliczeń, prezentacji informacji. Wytyczne mają ułatwić proces przygotowania uproszczonego studium wykonalności przez wnioskodawców oraz ocenę projektów.

Podstawowe definicje:

Beneficjent - Beneficjent końcowy to podmiot, który jest stroną umowy zawieranej z Instytucją Pośredniczącą (WFOŚiGW w Poznaniu) o dofinansowanie realizacji projektu z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Wnioskodawca - do kategorii wnioskodawców zalicza się tylko grupę podmiotów, która wyszczególniona została w punkcie „Typy beneficjentów” w ramach poszczególnych Działań opisanych w Szczegółowym Opisie Priorytetów WRPO na lata 2007-2013.

Ceny stałe: ceny według roku bazowego, stosowanie których pozwala wyeliminować wpływ inflacji na dane ekonomiczne. Należy odróżniać je od cen bieżących.

Cross-financing - zasada elastycznego, krzyżowego finansowania, która ma na celu ułatwienie wdrażania jednofunduszowych programów operacyjnych. Zapewnia ona możliwość finansowania w ramach zakresów interwencji EFRR i EFS komplementarnych działań wchodzących odpowiednio w zakres drugiego funduszu.

Projekt (przedsięwzięcie) - operacja o jasno określonych celach, składająca się z całej serii robót, działań lub usług, której celem jest wykonanie niepodzielnego zadania, posiadającego sprecyzowany charakter gospodarczy lub techniczny. Zespoły działań tworzących projekt powinny zachować spójny i skoordynowany charakter i prowadzić do ściśle określonego celu.

Zasady ogólne sporządzenia dokumentu:

Uproszczone Studium Wykonalności powinno wykazać wykonalność instytucjonalną, techniczną oraz finansową projektu.

Studium musi być aktualne na dzień składania wniosku. Studium musi zawierać wszystkie rozdziały wskazane w niniejszych wytycznych.

Dane przedstawione w uproszczonym Studium Wykonalności muszą być zgodne z danymi zawartymi we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu oraz w pozostałych załącznikach.

Przyjmowane założenia powinny zostać odpowiednio uzasadnione na podstawie przeprowadzonych badań, danych statystycznych lub historycznych, ogólnie przyjętych norm i wskaźników. Należy podać źródło pochodzenia przyjętych danych, wskaźników.

Wszelkie wartości liczbowe powinny być podawane z dokładnością do 2 miejsc po przecinku.

Uproszczone Studium Wykonalności nie powinno przekraczać 50 stron (bez załączników), przy zastosowaniu czcionki Times New Roman 12, odstępach między wierszami 1,5.

Uproszczone Studium Wykonalności musi być zgodne z:

- Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013,
- Szczegółowym opisem priorytetów Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013,

- Wytycznymi Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 w sprawie kwalifikowalności kosztów w ramach Priorytetu I – działanie 1.7 oraz Priorytetów II-VI.

Uproszczone studium wykonalności powinno być czytelnie podpisane na tytułowej stronie i parafowane na każdej stronie z pieczętą imienną niebieskim tuszem przez osoby upoważnione.

Poniżej został przedstawiony wzór strony tytułowej dokumentu.

UPROSZCZONE STUDIUM WYKONALNOŚCI	
DLA PROJEKTU PT.:	
„.....”	
realizowanego w ramach	
Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego	
na lata 2007 - 2013	
Priorytet III Środowisko przyrodnicze	
Działanie 3.3 Wsparcie ochrony przyrody	
Schemat	
Podpis z pieczętą imienną osoby uprawnionej do reprezentowania Beneficjenta	Pieczętka firmowa
miejsowość, miesiąc rok	

1. Streszczenie

Streszczenie uproszczonego Studium Wykonalności nie powinno przekraczać 3 stron.

W streszczeniu powinny się znaleźć co najmniej następujące informacje o projekcie:

- podmioty zaangażowane w realizację, zakres ich odpowiedzialności w procesie przygotowania i realizacji projektu, późniejszej eksploatacji nowej infrastruktury,
- tytuł, zakres, lokalizacja oraz okres realizacji projektu,
- całkowity koszt realizacji, w tym koszty kwalifikowalne, struktura finansowania kosztów, określenie czy VAT uznano za koszt kwalifikowany projektu, wskazanie na zastosowanie cross – finansingu, wg poniższego wzoru:

Tabela 1. Koszty projektu (wzór)

Wyszczególnienie		Koszty całkowite		Koszty kwalifikowalne	
		PLN	%	PLN	%
1.	Dofinansowanie z WRPO				
2.	Środki własne Beneficjenta				
3.	Zewnętrzne źródła finansowania, w tym:				
3.1.					
3.2.					
3.3.					
4.	R A Z E M		100		100
5.	Kwalifikowalność podatku VAT			tak/nie	
6.	Wykorzystanie instrumentu elastyczności (cross-financing)			tak/nie	
	Kwota wydatku		Nazwa wydatku	Uzasadnienie	

- cele, produkty, rezultaty oraz ich trwałość,
- wykonalność prawna,
- trwałość finansowa projektu.

2. Definicja projektu

Należy krótko zdefiniować co jest przedmiotem projektu.

3. Charakterystyka projektu

3.1. Stan aktualny

Opis stanu aktualnego jest podstawą identyfikacji problemów występujących na obszarze realizacji projektu, do których ograniczenia ma się przyczynić planowane przedsięwzięcie. Jest zatem podstawą uzasadnienia realizacji projektu.

Opis stanu aktualnego powinien obejmować szczegółową charakterystykę następujących zagadnień:

- istniejące rozwiązania związane z realizacją projektu,
- parametry techniczne i technologiczne istniejącej infrastruktury,
- funkcjonalność istniejącej infrastruktury,
- charakterystykę użytkowników istniejącej infrastruktury, odbiorców usług,
- w przypadku braku jakiegokolwiek infrastruktury należy scharakteryzować obszar lokalizacji projektu,
- w przypadku projektów z zakresu kampanii promocyjnych i informacyjnych należy opisać dotychczas podejmowane działania w zakresie edukacji związanej z problemami ochrony przyrody.

Opis stanu aktualnego powinien być rzetelny, jasny, poparty wiarygodnymi źródłami danych, np.: danymi statystycznymi, danymi zawartymi w dokumentach strategicznych gminy / powiatu / województwa, analizami prowadzonymi na potrzeby danego obszaru i projektu, dokumentacją zdjęciową obszaru.

3.2. Identyfikacja problemów

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu istniejącego należy dokonać identyfikacji problemów występujących na obszarze realizacji projektu, do których ograniczenia ma się przyczynić planowane przedsięwzięcie.

Pomiędzy wskazanymi problemami a wskaźnikami produktu i rezultatu określonymi w rozdziale 3.6 powinien występować związek przyczynowo- skutkowy.

3.3. Cel/e projektu

W oparciu o wskazane problemy należy zdefiniować cel/e projektu. Cel/e projektu powinny być:

- jasno sformułowany,
- mierzalny,
- osiągalny.

Zidentyfikowany cel/e projektu należy powiązać z celami dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym oraz lokalnym. Należy uzasadniać wpływ projektu na realizację celów dokumentów strategicznych, w szczególności:

- Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego,

- Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013,
- dokumentów na szczeblu lokalnych (strategie, plany rozwoju lokalnego).

3.4. Warianty realizacji projektu

Analiza ma na celu wykazanie, że wybrany przez Inwestora wariant realizacji projektu reprezentuje najlepsze rozwiązanie spośród wszelkich możliwych alternatywnych rozwiązań.

Należy wskazać możliwe do realizacji warianty rozwiązania zidentyfikowanych na obszarze realizacji projektu problemów oraz dokonać ich porównania. Wybór wariantów może zostać dokonany w oparciu o następujące kryteria:

- lokalizacja,
- rozwiązania technologiczne,
- rozwiązania organizacyjne,
- zakres projektu.

Należy przyjąć do analizy co najmniej dwa warianty realizacji projektu (dwa warianty inwestycyjne), przy czym nie należy analizować wariantu „zerowego”, czyli wariantu polegającego na niepodejmowaniu żadnych działań.

Jako metodę wyboru wariantu optymalnego należy zastosować metodę analizy mocnych i słabych stron poszczególnych wariantów w formie tabelarycznej, wg wskazanego poniżej wzoru.

Tabela 2. Analiza mocnych i słabych stron wariantów realizacji projektu (wzór)

Analizowany wariant	Mocne strony	Słabe strony

3.5 Opis projektu

W tej części uproszczonego studium wykonalności należy dokonać szczegółowego opisu realizowanego projektu, wskazanego jako optymalny w poprzednim podrozdziale. Opis powinien obejmować co najmniej następujące elementy:

- lokalizacja projektu – należy jasno określić lokalizację projektu (miasto/miejscowość, gmina, powiat, województwo). Dla projektów punktowych należy podać dokładny adres jego realizacji, natomiast dla projektów liniowych należy podać jedynie miejscowości w jakich będzie on realizowany. Można zamieścić także mapki, zdjęcia pokazujące lokalizację projektu;
- szczegółowy opis technologiczny i techniczny projektu/opis rozwiązań przyjętych w projekcie – powinien obejmować opis wybranej technologii, podstawowe parametry realizowanego projektu, materiały, z wykorzystaniem których zostanie zrealizowany, zakres zaplanowanych działań itp.

- harmonogram realizacji projektu, w układzie kwartalnym, który należy przedstawić w formie tabelarycznej, wg poniższego wzoru. W harmonogramie należy jedynie wskazać w jakich okresach będą przeprowadzane działania w ramach projektu, bez wskazywania kosztów ich realizacji.

Tabela 3. Harmonogramu realizacji projektu (wzór)

Lp.	Działanie	zrealizowane przed datą kwalifikowalności kosztów	rok ...				rok			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1.	Prace przygotowawcze													
2.	Budowa przejścia dla zwierząt													
3.	Zakup wyposażenia													
4.	...													
5.	Informacja i promocja projektu													

Przyjęte w harmonogramie terminy realizacji muszą być możliwe do osiągnięcia, powinny uwzględniać czas niezbędny na wykonanie odpowiednich czynności przez wszystkich uczestników procesu inwestycyjnego.

Należy także wskazać na czynniki, które mogą spowodować opóźnienia realizacji projektu, ocenić ich ryzyko wystąpienia, oraz wskazać na sposoby i możliwości zredukowania zagrożeń związanych z opóźnieniami w realizacji projektu.

Przedstawiony harmonogram realizacji projektu nie powinien zbyt szczegółowo przedstawiać podejmowanych w ramach projektu działań, ale grupować je z punktu widzenia jednorodności podejmowanych czynności.

Harmonogram musi być spójny z informacjami podanymi w podrozdziale 5.2. Uproszczonego Studium Wykonalności.

3.6. Określenie wskaźników produktu oraz rezultatu projektu

Wartości wskaźników powinny określać:

- wartości bazowe wskazane w roku (kolumna „rok bazowy”):
 - dla projektów już rozpoczętych, należy przyjąć rok rozpoczęcia projektu lub, o ile wynika to ze specyfiki wskaźnika, za rok poprzedzający rok, w którym projekt został rozpoczęty,
 - dla projektów planowanych należy przyjąć rok składania wniosku lub, o ile wynika to ze specyfiki wskaźnika, za rok poprzedzający rok, w którym wniosek jest składany,
- wartości docelowe mierzone w roku po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu (lub w przypadku inwestycji wieloetapowych – zakończenia jej poszczególnych etapów).

Wskaźniki produktu - bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami. Przy doborze wskaźników należy kierować się koniecznością

szczegółowego zobrazowania zakresu projektu. Wskaźniki produktu powinny być zgodne z wskaźnikami zaproponowanymi przez WFOŚiGW w Poznaniu dla danego działania.

W kolumnie „źródło danych” należy podać źródło pozyskiwania informacji do monitorowania realizacji projektu (instytucję, nazwę dokumentu). Z tego źródła pochodzić będą dane, które później beneficjent końcowy będzie wykazywał w składanym przez siebie sprawozdaniu z realizacji projektu.

Jednostki miary powinny być zgodne z wskaźnikami zamieszczonymi na liście wskaźników kluczowych i uzupełniających.

Tabela 4. Wskaźniki produktu (wzór)

Lp.	Wskaźnik produktu	Źródło danych	Jedn. miary	Rok bazowy r.	r.	r.	r.	suma
Wskaźniki kluczowe								
1.								
2.								
3.								
Wskaźniki uzupełniające								
1.								
2.								
3.								

Wskaźniki rezultatu - bezpośredni wpływ zrealizowanego przedsięwzięcia na otoczenie społeczno – ekonomiczne, uzyskany w roku po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu. Należy jednocześnie pamiętać, że wartość wskaźnika rezultatu wykazywana jest tylko raz i przedstawia rezultat wynikający z realizacji projektu (wartość różnicowa). Wybrane przez beneficjenta końcowego wskaźniki mają jak najtrafniej oddawać cele realizacji projektu. Wskaźniki rezultatu powinny być zgodne z zaproponowanymi przez WFOŚiGW w Poznaniu dla danego działania.

W kolumnie „źródło danych” należy podać źródło pozyskiwania informacji do monitorowania realizacji projektu (instytucję, nazwę dokumentu). Z tego źródła pochodzić będą dane, które później beneficjent końcowy będzie wykazywał w składanym przez siebie sprawozdaniu z realizacji projektu.

Jednostki miary powinny być zgodne z wskaźnikami zamieszczonymi na liście wskaźników kluczowych i uzupełniających.

Tabela 5. Wskaźniki rezultatu (wzór)

Lp.	Wskaźnik rezultatu	Źródło danych	Jedn. miary	Rok bazowy ... r.	... r.	... r.	... r.
Wskaźniki kluczowe							
1.							
2.							
3.							
Wskaźniki uzupełniające							
1.							
2.							
3.							

Dla każdego przedstawionego wskaźnika rezultatu należy wskazać sposób jego obliczenia.

Przedstawione wskaźniki i ich wartości powinny być spójne z informacjami podanymi we Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.

3.7. Matryca logiczna projektu

Należy opracować matrycę logiczną projektu, wg wzoru określonego w tabeli 6. Metodę tworzenia matrycy logicznej można znaleźć m.in. w opracowaniach European Commission, PCM - Project Approach Guidelines, 2004.

Tabela 6. Matryca logiczna projektu

	Logika interwencji	Wskaźniki realizacji	Źródła informacji o wskaźniku	Założenia
Cel nadrzędny (programowy, ogólny)				X
Cel bezpośredni projektu (główny)				
Rezultaty		wskaźniki rezultatów muszą być spójne ze wskaźnikami z wniosku o dofinansowanie projektu		
Produkty		wskaźniki produktów muszą być spójne ze wskaźnikami z wniosku o dofinansowanie projektu		
Działania		Środki	Koszty	

Poprawnie sporządzona matryca logiczna powinna:

- definiować nadrzędny cel projektu (cel szerszy, ogólny);
- definiować to, do czego dążymy w projekcie;
- identyfikować kluczowe rezultaty projektu;
- grupować działania niezbędne do osiągnięcia rezultatów;
- używać obiektywnie weryfikowalnych wskaźników;
- identyfikować sposoby weryfikacji osiągnięć projektu;
- identyfikować obszary ryzyka zewnętrznego.

4. Analiza instytucjonalna i prawna projektu

4.1. Opis wdrażania projektu

W tym punkcie należy zawrzeć informacje dotyczące wszelkich aspektów instytucjonalnych projektu na etapie przygotowania i realizacji oraz eksploatacji.

W ramach aspektów instytucjonalnych należy zidentyfikować podmioty zaangażowane we wdrażanie projektu, w tym:

- beneficjenta,
- jednostkę wdrażającą projekt,
- jednostkę ponoszącą koszty na realizację projektu (o ile występuje),
- jednostkę eksploatującą projekt.

Należy opisać ich stan aktualny w zakresie obejmującym co najmniej:

- formę prawną, podstawę prawną utworzenia, organ założycielski,
- krótką historię działalności,
- strukturę organizacyjną,
- krótki opis działalności, zadania statutowe,
- posiadane zasoby techniczne, doświadczenie oraz przygotowanie merytoryczne niezbędne dla prawidłowej eksploatacji powstałego w wyniku realizacji projektu majątku.

Jeżeli we wdrażanie projektu zaangażowany jest więcej niż 1 podmiot, należy także wskazać ich powiązania prawne, organizacyjne, majątkowe, inne.

4.2. Zarządzanie projektem i trwałość projektu

W tym punkcie należy określić zakres odpowiedzialności i obowiązków poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację projektu (wskazanych w podrozdziale 4.1. Studium), a w ramach ich struktur organizacyjnych wskazać odpowiednie komórki, odpowiedzialne za poszczególne etapy przygotowania i realizacji, rozliczenia projektu oraz eksploatacji powstałego majątku.

Ponadto należy wskazać sposób oraz źródła finansowania działalności komórek odpowiedzialnych za wdrożenie projektu.

Należy także podać informacje związane z własnością wytworzonego w ramach projektu majątku.

Podsumowując należy wskazać, iż zachowana zostanie trwałość projektu, zgodnie z art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006. Pojęcie „trwałość projektu” rozumiane jest jako niepoddanie projektu tzw. znaczącej modyfikacji tj.:

- a) modyfikacji mającej wpływ na charakter lub warunki realizacji projektu lub powodującej uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz
- b) wynikającej ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

Znacząca modyfikacja oznacza jednoczesne spełnienie co najmniej jednego z warunków wymienionych w podpunkcie „a” i co najmniej jednego z warunków wymienionych w podpunkcie „b”, a ponadto pomiędzy tymi warunkami musi zachodzić związek przyczynowo-skutkowy (tzn. podpunkt „b” to przyczyna, a podpunkt „a” skutek).

Powyższe przepisy dotyczą projektów infrastrukturalnych oraz projektów, w których dokonywany jest zakup sprzętu lub wyposażenia.

4.3. Kwestie prawne związane z realizacją projektu

Punkt powinien określić:

- a) Status prawny nieruchomości, na której będzie realizowany projekt, a w przypadku gdy Beneficjent nie jest jego właścicielem należy wskazać: kto jest właścicielem nieruchomości, na jakiej podstawie możliwa jest realizacja projektu przez Beneficjenta (umowa dzierżawy, inny tytuł prawny) i jakie są ograniczenia wynikające z danej formy użytkowania nieruchomości (okres trwania umowy, okres wypowiedzenia umowy, odpłatność, inne ograniczenia). Należy także wskazać dostępność terenów oraz dostępność mediów;
- b) Wszelkie procedury niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu, wskazać niezbędne decyzje, pozwolenia, uzgodnienia itp.; oraz terminy ich uzyskania;
- c) Zgodność projektu z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych;
- d) Zgodność projektu z zagadnieniami pomocy publicznej.

5. Uproszczona analiza finansowa projektu

5.1. Metodologia przeprowadzenia uproszczonej analizy finansowej projektu

Należy przyjąć następujące założenia do analizy finansowej:

- a) analiza powinna zostać sporządzona w cenach stałych, z roku sporządzania analizy,
- b) zalecany okres odniesienia obejmuje okres realizacji projektu oraz 5 lat następujących po zakończeniu jego realizacji,
- c) amortyzacja – przyjęty okres amortyzacji dla każdego typu aktywów powinien odzwierciedlać ich faktyczny okres użytkowania a nie minimalny okres amortyzacji wynikający z przepisów prawa, należy liczyć amortyzację metodą liniową.

5.2. Nakłady finansowe na realizację projektu

Należy przedstawić harmonogram rzeczowo – finansowy projektu w ujęciu kwartalnym, w złotych, do dwóch miejsc po przecinku, wg wzoru określonego w tabeli 7. Harmonogram może zostać umieszczony w treści Studium Wykonalności lub może stanowić załącznik do niego.

Wzór poprawnie wypełnionego harmonogramu znajduje się w załączniku nr 1 oraz załączniku nr 2 do niniejszych Wytycznych.

Harmonogram rzeczowo – finansowy musi być zgodny z informacjami podanymi w podrozdziale 3.5 Studium Wykonalności oraz we Wniosku o dofinansowanie realizacji projektu.

Należy opisać poszczególne koszty projektu w kontekście ich kwalifikowalności, wskazując potrzebę ich poniesienia, ich wpływ na realizację celów projektu. Należy także wskazać oraz uzasadnić, czy podatek VAT uznano za koszt kwalifikowany czy niekwalifikowany projektu.

Tabela 7. Harmonogram rzeczowo – finansowy projektu (wzór)

Lp	Wyszczególnienie*	Zakres rzeczowy		Koszt w PLN	Koszty w PLN ponoszone w kolejnych latach realizacji projektu:					
		j.m.	ilość		Rok ...				Razem w roku ...	Rok ...
					I	II	III	IV		
A. Koszty kwalifikowalne										
1.	Koszty X									
2.	Podatek VAT od kosztu X (stawka)									
3.										
4.										
...										
B. Koszty niekwalifikowalne										
1.	Koszty Y									
2.	Podatek VAT od kosztu Y									
3.										
4.										
...										
RAZEM koszt całkowity										

* należy wyszczególnić elementy projektu

Dla wskazanych wartości nakładów inwestycyjnych należy podać źródła ich szacunków (np. kosztorys inwestorski, doświadczenie inwestora, oferty potencjalnych wykonawców, inne). Zaleca się, aby kosztorys inwestorski, wykorzystywany dla obliczenia nakładów inwestycyjnych projektu, nie był sporządzony później niż 6 miesięcy.

W przypadku wystąpienia wydatków w ramach cross – finansingu, należy wskazać ich zakres, wysokość, uzasadnienie poniesienia.

5.3. Źródła finansowania projektu

W tym punkcie należy podać:

- źródła finansowania całkowitych i kwalifikowalnych kosztów projektu, przedstawić je w formie tabelarycznej, wg poniższego wzoru,
- wskazać sposób sfinansowania wkładu EFRR od momentu zapłaty za wykonane działania do uzyskania refundacji.

Tabela 8. Struktura finansowania projektu (wzór)

Struktura finansowania projektu	Koszty całkowite		Koszty kwalifikowalne	
	PLN	%	PLN	%
1. Dofinansowanie z WRPO				
2. Środki własne Beneficjenta				
3. Zewnętrzne źródła finansowania, w tym:				
3.1. ...				
3.2. ...				
3.3. ...				
R A Z E M		100		100

W przypadku, gdy projekt zakłada wykorzystanie obcych źródeł finansowania (kredyty, pożyczki, leasing) należy przedstawić ich podstawowe parametry, w tym:

- wartość kredytu / pożyczki/leasingu,
- waluta kredytu / pożyczki/leasingu,
- oprocentowanie (stałe czy zmienne – uzależnione od sytuacji rynkowej, zmieniane co 1, 3 lub 6 miesięcy na podstawie wysokości stóp procentowych – WIBOR, LIBOR lub EURIBOR),
- okres spłaty (określony w umowie kredytowej czas spłaty kredytu), data zapadalności (moment, w którym spłacona zostanie ostatnia rata kredytu i saldo rachunku kredytowego wyniesie zero),
- okres karencji (okres, w którym płacone są jedynie odsetki od uruchomionej kwoty kredytu oraz podczas którego mogą być prowadzone prace projektowe),
- prowizja,
- rodzaj rat (miesięczna lub kwartalna, zawierająca część kapitału i naliczone odsetki).

Następnie należy przedstawić harmonogram wypłacanych transz oraz spłaty kredytu (w podziale na ratę kapitałową i odsetkową), pożyczki, leasingu, w ujęciu rocznym, wg poniższego wzoru.

Tabela 9. Harmonogram kredytu/pożyczki/leasingu w zł (wzór)

Wyszczególnienie	Poszczególne lata okresu odniesienia			
	rok ...	rok ...	rok
1. Kredyt				
1.1. Wypłata kredytu - transze				
1.2. Spłata rat kapitałowych kredytu				
1.3. Spłata rat odsetkowych kredytu				
1.4. Pozostałe koszty obsługi kredytu				
2. Pożyczka				
...				

* w przypadku większej ilości kredytów/pożyczek/leasingów należy rozpisac je każdy z nich oddzielnie

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego należy wskazać, czy istnieje możliwość zaciągnięcia danych zobowiązań, ze względu na ograniczenia wynikające z art.169 oraz art.170 Ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. z dnia 20 grudnia 2005 r. ze zmianami).

5.4. Kalkulacja kosztów w okresie eksploatacji

Kalkulacja kosztów w okresie eksploatacji dla projektu powinna zostać przeprowadzona wg poniższego wzoru.

Tabela 10. Prognoza kosztów eksploatacyjnych (wzór)

Lp.	Wyszczególnienie	jednostka	Okres odniesienia						
			rok ...	rok ...	rok
Prognoza kosztów dla projektu									
1.	Amortyzacja	zł							
2.	Zużycie materiałów i energii	zł							
3.	Usługi obce	zł							
4.	Podatki i opłaty	zł							
5.	Wynagrodzenia	zł							
6.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	zł							
7.	Pozostałe koszty rodzajowe	zł							

8.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	zł							
9.	Koszty razem	zł							

Należy także przedstawić szczegółową kalkulację amortyzacji (zastosowana stawka amortyzacyjna) oraz kosztów eksploatacyjnych wynikających z realizacji projektu (metodologię wyliczenia kosztów wynikających jedynie z realizacji projektu).

5.5. Trwałość finansowa projektu

Analiza trwałości finansowej projektu polega na wykazaniu, że zasoby finansowe na realizację analizowanego projektu zostały zapewnione i są one wystarczające do sfinansowania kosztów projektu podczas jego realizacji, a następnie eksploatacji (dla projektów polegających na organizacji kampanii promocyjnych i informacyjnych oraz imprez masowych należy wykazać trwałość finansową jedynie dla okresu realizacji projektu).

Analiza trwałości finansowej projektu powinna obejmować co najmniej następujące elementy:

- a) analizę zasobów finansowych projektu,
- b) analizę sytuacji finansowej beneficjenta/operatora.

Ad a)

Projekt jest trwały finansowo wtedy, kiedy skumulowane (niezdyskontowane) przepływy finansowe netto są dodatnie w całym okresie referencyjnym.

W tym punkcie należy udowodnić, że projekt jest trwały finansowo – w tym celu należy wykazać, w jaki sposób będą finansowane koszty utrzymania powstałej w wyniku realizacji projektu infrastruktury (tab. 10). Należy wskazać źródło pokrycia tych kosztów.

Ad b)

Analiza sytuacji finansowej beneficjenta/operatora polega na sprawdzeniu trwałości finansowej nie tylko samej inwestycji, ale również beneficjenta/operatora. Jeżeli operator zbankrutuje, trwałość samej inwestycji straci znaczenie. Analiza przepływów pieniężnych (z uwzględnieniem realizacji i eksploatacji projektu) powinna wykazać, że beneficjent/operator ma dodatnie roczne saldo gotówkowe pod koniec każdego roku realizacji i eksploatacji projektu.

Analiza przepływów pieniężnych powinna zostać sporządzona w układzie zgodnym z Ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U.02.76.694).

W stosunku do beneficjenta/ operatora analiza powinna potwierdzać, że:

- a) w przypadku podmiotów publicznych objętych ustawą o finansach publicznych stosunek długu do wykonanych dochodów ogółem nie przekracza 60%.
- b) w przypadku spółek podlegających Kodeksowi spółek handlowych, wskaźnik pokrycia obsługi długu jest nie niższy niż 1,2.

5.6. Analiza ekonomiczna projektu

W przypadku projektów nie zaliczanych do projektów dużych, zaleca się, aby analiza kosztów i korzyści została przeprowadzona w sposób uproszczony i opierała się na oszacowaniu ilościowych i jakościowych skutków realizacji projektu.

Beneficjent powinien wymienić i opisać wszystkie istotne środowiskowe, gospodarcze i społeczne efekty projektu oraz – jeśli to możliwe – zaprezentować je w kategoriach ilościowych.

Możliwe jest jednak sporządzenie analizy kosztów i korzyści w szerszym zakresie.

5.7. Analiza ryzyka

Analiza ryzyka powinna mieć charakter jakościowy, gdzie ocenia się prawdopodobieństwo faktycznego wystąpienia danego ryzyka (niskie, średnie, wysokie). Należy wskazać i opisać zidentyfikowane ryzyka mające wpływ na prawidłową realizację projektu, a także wskazać w jaki sposób będą one ograniczone. Analizę ryzyka można przeprowadzić wg poniższego wzoru.

Tabela 11. Analiza ryzyka projektu (wzór)

Czynnik ryzyka	Prawdopodobieństwo jego wystąpienia	Komentarz

6. Wpływ projektu na środowisko

6.1. Wpływ projektu na środowisko w okresie realizacji

W analizie wpływu realizacji projektu na środowisko w trakcie realizacji projektu należy uwzględnić m.in:

- wpływ hałasu,
- wpływ emisji do powietrza,
- wpływ na wody powierzchniowe i podziemne,
- inne niezbędne zdaniem projektodawcy.

Należy także przedstawić środki zaradcze.

Należy opisać potencjalne negatywne oddziaływanie realizacji planowanej inwestycji na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów sieci ekologicznej NATURA 2000 (wyznaczone i planowane - *shadow list*) oraz innych obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów prawa polskiego. W przypadku realizacji inwestycji na obszarach chronionych należy poddać szczegółowej analizie potencjalne oddziaływanie na siedliska i gatunki chronione na danym terenie. Jednocześnie należy uzasadnić bezwzględną konieczność

realizacji projektu w danym miejscu, z określeniem możliwości prawnych wykonania inwestycji.

W przypadku, gdy projekt będzie realizowany poza obszarami chronionymi, należy określić odległość od najbliższych terenów objętych ochroną, skrótkowo opisać obszar (gatunki chronione z uwagi, na które obszar został utworzony, najistotniejsze zagrożenia, na które obszar jest narażony) oraz określić możliwość wpływu inwestycji na ten obszar.

6.3. Wpływ projektu na środowisko po zakończeniu realizacji

W tym punkcie należy przedstawić wszystkie pozytywne/negatywne efekty ekologiczne inwestycji w okresie jej funkcjonowania w postaci opisowej.

Należy opisać potencjalne negatywne oddziaływanie planowanej inwestycji na środowisko, za szczególnym uwzględnieniem obszarów sieci ekologicznej NATURA 2000 (wyznaczone i planowane - *shadow list*) oraz innych obszarów objętych ochroną na podstawie przepisów prawa polskiego. W przypadku realizacji inwestycji na obszarach chronionych należy poddać szczegółowej analizie potencjalne oddziaływanie na siedliska i gatunki chronione na danym terenie.

7. Promocja i informacja

Punkt ten powinien zawierać informacje na temat jawności i publicznej świadomości dotyczącej realizacji działań finansowanych przy udziale Funduszy Strukturalnych UE 2007-2013. W związku z tym należy określić cel, jaki ma być osiągnięty, grupy docelowe, do jakich planowana promocja będzie skierowana, środki i metody realizacji, odpowiedzialność za realizację, jak również aktualny budżet. Instrumenty promocji to m.in. tablice pamiątkowe, plakaty i inne materiały informacyjne. Należy zwrócić uwagę, aby była to rzeczywista promocja programu, priorytetu, działania, projektu, a koszty ujęte do dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego były kwalifikowalne. Opracowując ten rozdział należy korzystać z Wytycznych Instytucji Zarządzającej Wielkopolskim Regionalnym Programem Operacyjnym na lata 2007-2013 dla beneficjentów w zakresie informacji i promocji.

8. Spis tabel

9. Spis rysunków

10. Spis załączników